

Partnerskap Alnarp (PA) nuläge, utvärdering och framtida utveckling

En framgångssaga med förbättringsmöjligheter

HÅKAN SCHROEDER

Partnerskap Alnarp (PA) är en framgångssaga enligt utvärderare Märten Carlsson. Han granskade under 2008 verksamheten genom enkäter till medlemmarna och intervjuer med olika aktörer på Alnarp. Det är framförallt PA som en mötesplats som lyfts fram som en stor tillgång i regionen. Flera av medlemmarna menar också att projektverksamheten bidrar till att besvara för dem viktiga frågor. Synen på PA från Alnarpsperspektiv (områdeschefer, projektledare m fl) är mycket positiv till positiv. Vissa mer grundforskningsinriktade områden ser nyttan av PA framför allt som ett sätt att göra Alnarp känt. Studenterna uppskattar PA som möjlighet att knyta kontakter vid seminarier, workshops och konferenser. Utredaren understryker att PAs ledning inte kan slå sig till ro med de positiva omdömena; samverkan i PA är som kärlek, den måste underhållas och förnyas. Denna skrift innehåller en kort beskrivning av dagens Partnerskap Alnarp, en sammanfattning av utvärderingens resultat samt förslag till den fortsatta utvecklingen av verksamheten. Ledningen för PA hoppas att denna presentation skall stimulera både medlemmar och aktörer på SLU Alnarp att delta i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Dagens Partnerskap Alnarp

Partnerskap Alnarp som startades hösten 2004 är en samverkansorganisation mellan LTJ-fakulteten (Fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap) vid SLU och näringsliv, myndigheter och branschorganisationer. Verksamheten med inriktning mot lantbruk riktar sig i huvudsak till den sydsvenska regionen, medan trädgårdsinriktningen även har en nationell målgrupp.

Det finns flera viktiga orsaker till att denna samverkansmodell växte fram. En avgörande faktor för SLU Alnarps möjligheter

Potatis - under luppen i Partnerskapsprojekt Foto: Jan Larsson

att vara en regional aktör stärktes genom att en ny fakultet inrättades i Alnarp år 2004. Fakultetsledningen har också arbetat aktivt för att utveckla samverkan med näringsliv och myndigheter för kunskapsutveckling och tillväxt. PAs arbete i projektform upplevdes av intressenterna mera konstruktivt jämfört med tidigare mindre specificerade forskningsprogram. I dagsläget finns det ca 80 medlemmar i Partnerskap Alnarp Lantbruk/Trädgård. Partnerskap Alnarp syftar till:

- att genom **projektutveckling, kompetensuppbyggnad** och **information** stärka konkurrenskraften för de areella näringarna och därtill knuten verksamhet.
- att skapa en **mötesplats** där projektidéer och andra samverkansmöjligheter kan diskuteras och förverkligas på ett för alla parter fruktbart sätt

Projektutveckling sker i samverkan mellan forskare vid LTJ-fakulteten och medlemmarna. Under 3-årsperioden 2004-2007 beviljades 185 projekt till ett totalt värde av 72 miljoner kronor varav 17,4 miljoner kronor var öronmärkt medfinansiering från LTJ-fakultetens statsanslag för forskning.

Under 2007 genomfördes 24 aktiviteter inom mötesplatsen Partnerskap Alnarp. Vid dessa seminarier, workshops och konferenser deltog ca 2000 personer. Mötet mellan forskarna och medlemmarna sker också genom de 6 ämnesgrupper som verksamheten inom Lantbruk/Trädgård är knuten till. I varje ämnesgrupp ingår representanter från olika företag, myndigheter och organisationer som identifierar vilken forskning som är intressant och inom vilka områden som insatser för kompetensutveckling behöver göras.

Utbildning i terminsaffärer. Foto Jan Larsson

Svensk Potatisforskning Alnarp (SPA) är en riktad satsning som är knuten till Partnerskap Alnarp. Den landskapsinriktade verksamheten är organiserad inom Partnerskap Alnarp Landskap. Dessa verksamheter omfattades inte av utvärderingen. Partnerskap Alnarp ingår organisatoriskt i Omvärld Alnarp som är LTJ-fakultetens enhet för utveckling av externa relationer.

Utvärderingen

Styrgruppen för Partnerskap Alnarp tog initiativ till den utvärdering som under 2008 genomförts av Mårten Carlsson, tidigare rektor vid SLU. Utvärderingen genomfördes i form av en enkät som skickades ut till 71 PA-medlemmar (39 svarade), intervjuer med områdescheferna vid LTJ-fakulteten samt med ett 20-tal projektledare för partnerskapsprojekt. Dessutom intervjuades ledningarna för studentkårerna LMK och ASK, samt studenter som arbetat med bl a examensarbeten i samarbete med PA.

Partnerskap Alnarp en uppskattad mötesplats

Flertalet av dem som svarat på enkäten anser att förväntningarna är infriade men det fanns också de som anser att det är för tidigt att uttala sig om utbytet. Medlems-

avgiften anses vara motiverad av flertalet medan några, som t ex inte deltagit i något forskningsprojekt anser att det är för tidigt att uttala sig om utbytet.

Det är framförallt PA som en mötesplats som lyfts fram som en stor tillgång i regionen. Bland de medlemmar som har svarat på enkäten instämmer 88 % helt eller delvis i att partnerskap Alnarp är en ny värdefull träffpunkt för aktörer inom sektorn. En stor del av dem som svarat anser att aktuella frågor belyses på ett framgångsrikt sätt genom seminarier och konferenser. Deltagandet i aktiviteterna försvåras visserligen för några som befinner sig på längre avstånd från Alnarp eftersom arrangemangen med några få undantag genomförs i Alnarp.

Nyhetsbrevet uppfattas som en viktig informationskälla av 31% av de som svarat och inkluderar man de som delvis delar denna uppfattning är denna grupp 85% av de svarande. På frågan om PA lett till förändringar i form av nya produkter eller metoder inom företaget eller organisationen är det ingen som svarat att det stämmer helt och 28% att det stämmer delvis. PA har bara i enstaka fall bidragit till att hitta nya medarbetare till det egna företaget/organisationen.

Flera av dem som svarat på enkäten me-

nar också att projektverksamheten bidrar till kunskap om för regionen viktiga frågor. Några medlemmar saknar vissa inriktningar inom forskningen i Alnarp, t ex inom ekonomiämnet och man efterlyser därför tillgång till forskningen inom andra delar av SLU. Även en ökad internationell samverkan efterfrågas för att skapa förutsättningar för tillgång till mer specialiserad kompetens inom flera områden. På frågan om SLU Alnarp skall hjälpa till med att anvisa sådan kompetens svarar vissa ja och andra nej. De som svarar nej menar att det finns en risk att SLU Alnarp då värnar om de egna resurserna. I vissa enkätsvar efterlyses mer samarbete mellan medlemmarna i projekten, så att den samlade kompetensen inom medlemsföretag och organisationer bättre tillvaratas.

När det gäller ledningsstrukturen och ledningen för PA är omdömena positiva men några synpunkter framförs som visar på en viss otydlighet i organisationen. De farhågor som framförs gäller främst att ett alltför stort personberoende i ledningen av PA kan medföra sårbarhet.

Forskarens balansakt mellan akademi och näringsliv

Flera av Områdescheferna på LTJ-fakulteten anser att utvecklingen av PA är det viktigaste som hänt för att få ut forskningsresultat till näringen och värdesätter möjligheterna att utveckla kontakter.

Områdeschefer och projektledare är positiva till projektverksamhetens möjligheter till ökat samarbete med aktörer inom sektorn och ökade ekonomiska resurser till forskningen. Ur ett lönsamhetsperspektiv anser flera att SLUs insats i projekten är väl använda pengar och att närheten till näringslivet gör att aktiviteter kan startas utan alltför lång startsträcka. De ofta relativt små projekten utgör emellertid ett problem för forskningen eftersom det begränsar möjligheterna att genomföra vetenskapligt säkerställda studier av mer komplexa frågeställningar. Små företag

har inte de ekonomiska resurser som krävs för att motfinansiera större projekt. En ökad samverkan mellan olika partners skulle därför både kunna resultera i större projekt samtidigt som erfarenhetsutbytet mellan medlemmar skulle underlättas.

En problematik är farhågorna inom akademien att kraven på snabbt omsättbar kunskap från partnerna i projekten ska begränsa forskarnas möjligheter att få fram resultat som kan publiceras i internationella vetenskapliga tidskrifter. Denna form av publicering är en förutsättning för framgång inom akademien både när det gäller meritering och forskningens finansiering internt och genom forskningsråd.

Studenterna uppskattar seminarier, workshops och konferenser

Studenterna uppskattar mötesplatsaktiviteterna mycket eftersom de ger dem tillgång till aktuell kunskap och skapar kontaktytor mot företag och organisationer. Jordbruks- och trädgårdskonferensen är speciellt uppskattad. Genomförande av examensarbeten i samverkan med partnerskapsmedlemmar är man också positiv till. Man understryker också betydelsen av att både lärare och studenter utvecklar sina kontakter utåt. Vidare ser man PA som en marknadsförare av SLU Alnarp vad gäller både forskning och utbildning.

Partnerskap Alnarp - en framgångsrik verksamhet med förbättringsmöjligheter

Även om resultatet av utvärderingen visar på att Partnerskap Alnarp haft en framgångsrik uppbyggnadsperiod konstaterar Mårten Carlsson att ledningen för PA inte kan slå sig till ro. Synpunkterna från utvärderingen har därför, på förslag av utredaren, bearbetats av en arbetsgrupp under ledning av Håkan Schroeder, chef för Omvärld Alnarp. Nedan ges några exempel på förslag till konkreta åtgärder baserade på utvärderingen som ledningen för PA bör fokusera på i den fortsatta utvecklingen av Partnerskap Alnarp.

Mötesplatsen

- Skapa den aktiva kontinuerliga nationella och internationella omvärldsbevakning inom prioriterade områden som efterfrågas av medlemmarna.
- Öka det samarbete mellan medlemmarna som efterfrågas, så att den samlade kompetensen inom medlemsföretag och organisationer tillgängliggörs.

Forskningsprojekten

- Skapa större projekt genom samverkan mellan medlemmar.
- Skapa tydliga fokusområden så att det blir möjligt att höja kunskap och kompetens inom vissa prioriterade områden.
- Stimulera initiering av fler projekt- och examensarbeten med studenter.
- Stimulera ämnesgrupperna att ta initiativ till att skapa nya projekt.

Ledning/Administration

- Tydliggöra och utveckla visionen för Partnerskap Alnarp som grund för den strategiska planeringen av verksamheten.
- Målmedveten medlemsrekrytering som leder till fler företag med gemensamma intressen vilket underlättar fokusering och kraftsamling inom verksamheten.
- Riktade insatser som aktiverar fler medlemmar.

Arbetsätt

- Öka internationaliseringen.
- Samordning med andra "mötesplatser/klusterbildningar" t ex inom innovationssystem.
- Arbeta för att göra fler resurserpersoner inom SLU Alnarp och bland medlemsföretagen tillgängliga för projektledningsuppdrag inom PA-projekt.
- Intressera fler forskare för att delta i PA-projekt.
- Anlita andra utanför SLU Alnarp som ett komplement när man saknar egen kompetens.
- Använda partnerskapets kontakter i undervisningen i Alnarp.
- Arbeta för att göra aktiviteter tillgängliga för studenter.
- Skapa aktiviteter som involverar både PA Lantbruk/Trädgård och PA Landskap.

Genom ett ständigt pågående förnyelsearbete har Partnerskap Alnarp alla förutsättningar att befästa sin ställning som ett framgångsrikt samverkansverktyg mellan akademi, näringsliv, offentlig sektor och organisationer. Som avslutning kan man konstatera att den positiva bilden av Partnerskap Alnarp bekräftas av att de flesta medlemmar som svarat på enkäten upplever vinsterna med medverkan så stor, att de gärna rekommenderar andra att bli medlemmar.

Hampa - en kommande industrigröda? Foto: Jan Larsson